

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

موسسه آموزش سلامت مشکین شهر

نام درس : پرستاری بزرگسالان/سالمندان ۳ (مبحث اختلالات متابولیکی/غدد)

مقطع : دانشجویان ترم ۵ کارشناسی پرستاری

تعداد و نوع واحد: ۰/۵ واحد ، نظری

پیش نیاز: پرستاری بزرگسالان/سالمندان ۲

مدت زمان ارائه درس: ۱۲ ساعت در ۶ جلسه

نام مدرس: آقای سلطانی

هدف کلی درس: (در مبحث اختلالات متابولیکی/غدد): ایجاد توانایی در دانشجو به منظور ارایه مراقبت به مددجویان بزرگسال و یا سالمند مبتلا به اختلالات

متابولیکی/غدد با کاربرد فرایند پرستاری و بهره گیری از مهارت تفکر خلاق، اصول اخلاقی و موازین شرعی.

شرح درس:

در این درس به دانشجو کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی تلفیق نموده و با بهره گیری از نظریه ها و مفاهیم پرستاری و مهارت های تفکر خلاق براساس فرایند پرستاری به مراقبت از مددجویان بزرگسال و سالمند نیازمند درمانها و مداخلات پرستاری در بیماریهای داخلی جراحی (اختلالات متابولیکی/غدد) بپردازد.

اهداف اختصاصی: از دانشجو انتظار می رود پس از پایان درس قادر باشد:

۱. آناتومی غدد درون ریز، مکانیسم های ترشحی و تنظیم هورمونها را به طور مختصر توضیح دهد.
۲. بخشهای مختلف غده هیپوفیز و عملکرد هر کدام را به تفکیک شرح دهد.
۳. علل، علائم بالینی، روشهای درمانی و مراقبتهای پرستاری را در اختلالات رایج قسمت قدامی و خلفی غده هیپوفیز توضیح دهد.
۴. روش های جراحی غده هیپوفیز و مراقبت پرستاری قبل و بعد از عمل جراحی هیپوفیز را بیان نماید.
۵. پاتوفیزیولوژی، علائم بالینی، یافته های آزمایشگاهی و تدابیر پرستاری در بیماری های مربوط به کاهش یا افزایش هورمونهای تیروئید را شرح دهد.
۶. علل، علائم، درمان و مراقبتهای پرستاری مربوط به بحران هیپرتیروئیدی و کمای میگزدم را بیان نماید.
۷. در مورد علل، علائم، درمان و مراقبتهای پرستاری بیماری های التهابی غده تیروئید توضیح دهد.
۸. انواع تومورهای غده تیروئید را با هم مقایسه کند.

۹. در مورد علل، علائم، تشخیص و درمان گواتر توضیح دهد.

۱۰. مراقبتهای قبل و بعد از اعمال جراحی تیروئید را شرح دهد.

۱۱. پاتوفیزیولوژی، علائم بالینی، یافته های آزمایشگاهی و تدابیر پرستاری در بیماری های مربوط به کاهش یا افزایش هورمون پاراتیروئید را شرح دهد.

۱۲. در مورد عملکرد غدد آدرنال توضیح دهد.

۱۳. علل، علائم و نشانه ها، روشهای تشخیصی و درمانی و مراقبتهای پرستاری بیماری های غدد آدرنال (فئوکروموسیتوما، آدیسون، سندرم کوشینگ، آلدوسترونیزم و سندرم آدرنوژنییتال) را توضیح دهد.

۱۴. اپیدمیولوژی و اتیولوژی بیماری دیابت را شرح دهد.

۱۵. انواع دیابت و علائم بالینی هر کدام را به تفکیک بیان کند.

۱۶. انواع روشهای درمانی بیماری دیابت را شرح دهد.

۱۷. در مورد عوارض حاد و مزمن دیابت توضیح دهد.

۱۸. یک برنامه آموزشی برای بیمار دیابتی تدوین نماید.

۱۹. علل، علائم، درمان و اقدامات پرستاری در بیماری سیروز کبدی را شرح دهد.

۲۰. در مورد علت های التهاب کیسه صفرا، علائم آن و درمان و مراقبتهای پرستاری کوله سیستیت توضیح دهد.

جدول زمان بندی:

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه** ارزشیابی	بودجه بندی سوالات	
									تعداد سوال	نمره
۱	مروری بر آناتومی و فیزیولوژی غدد آندوکرین (هیپوفیز)	در پایان جلسه، انتظار بر این است که دانشجو قادر باشد: ۱- عملکرد هر یک از غدد درون ریز و هورمونهای آنها را توضیح دهد. ۳- آزمون های تشخیصی را که برای شناسایی اختلالات عملکرد هر یک از غدد درون ریز به کار می رود را بحث نماید. ۴- هورمونهای غده هیپوفیز را نام ببرد. ۵- موقعیت آناتومیکی غده هیپوفیز را شرح دهد. ۹- علل عمده اختلالات هیپوفیز را توضیح دهد. کم کاری و پرکاری غده هیپوفیز، تظاهرات بالینی، و علل شایع اختلال در عملکرد این غده را شرح دهد.	شناختی عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ Case presentation نمایش فیلم	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، مائیک و وایت برد	۱۲۰ دقیقه	گوش دادن، مشاهده، سوال پرسیدن، پاسخ به سوالات، مطالعه در مورد موضوع	پرسش و پاسخ حین تدریس، آزمون پایان ترم	۱	۱
۲	اختلالات بخش خلفی هیپوفیز - دیابت بی مزه و مراقبتهای پرستاری آن	۱- دیابت بیمزه را تعریف نمایند. (insipidus Diabetes) ۲- دیابت بیمزه نروژنیک را مورد بحث قرار دهد. ۳- دیابت بیمزه نفروژنیک را مورد بحث قرار دهد. ۴- پاتوفیزیولوژی دیابت بیمزه را شرح دهد. ۵- علایم بالینی و آزمایشگاهی DI را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ Case presentation نمایش فیلم	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، مائیک و وایت برد	۱۲۰ دقیقه	گوش دادن، مشاهده، سوال پرسیدن، پاسخ به سوالات، مطالعه در مورد موضوع	پرسش و پاسخ حین تدریس، آزمون پایان ترم	۱	۱

* روش یاددهی - یادگیری می تواند شامل: سخنرانی، مباحثه ای - گروهی کوچک، نمایشی - حل مسئله - پرسش و پاسخ - گردش علمی، آزمایشی

** آزمون ها بر اساس اهداف می توانند به صورت آزمون ورودی (آگاهی از سطح آمادگی دانشجویان) مرحله ای یا تکوینی (در فرایند تدریس با هدف شناسایی قوت و ضعف دانشجویان) و آزمون پایانی یا تراکمی (پایان یک دوره یا مقطع آموزشی با هدف قضاوت در مورد تسلط دانشجویان) برگزار گردد. لازم است در نحوه ارزشیابی، نوع آزمون برای نمونه سوالات چهارگزینه ای، تشریحی و غیره نیز مشخص گردد.

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه**ارزشیابی	بودجه بندی سوالات	
									تعداد سوال	نمره
		۶ -چگونگی انجام آزمون محرومیت از آب در تشخیص دیابت بی مزه و تفسیر نتایج حاصله را انجام دهد. ۷ - مراقبتهای پرستاری در دیابت بیمزه را مورد به مورد بیان نماید. ۸ - سندرم ترشح نابجای هورمون ضد ادراری (SIADH) را تعریف نماید. ۹ - علل ایجاد کننده SIADH را شرح دهند. ۱۰ - مراقبتهای پرستاری در SIADH را شرح دهد.								
۳	دیابت	پس از تکمیل این جلسه، فراگیر باید قادر باشد: ۱- دیابت را تعریف کرده و علل و عوامل خطر ابتلا به دیابت را شرح دهد. ۲- بین انواع دیابت تمایز قایل شود. ۳- عوامل اتیولوژیک مربوط به دیابت را توصیف کند. ۴- تظاهرات بالینی دیابت را شرح دهد. ۵- بررسی و یافته های تشخیصی دیابت را با ذکر معی‌رهای تشخیص دیابت بحث کند. ۶- اقدامات درمانی دیابت را شرح دهد. ۷- بتواند برای یک بیمار مبتلا به دیابت، یک برنامه آموزشی جهت خودمدیریتی انسولین تدوین کند. ۸- عوارض حاد دیابت شامل هیپوگلیسمی، DKA و سندرم HHS را از هم افتراق دهد. ۹- فرایند پرستاری را بعنوان چارچوبی برای مراقبت از بیماران دچار هیپرگلیسمی ناشی از DKA و HHS بکار ببرد.	شناختی عاطفی روانی حرکتی	سخنرانی پرسش و پاسخ Case presentation نمایش فیلم	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، مایک و وایت برد پن انسولین گلوکومتر آینه	۱۲۰ دقیقه	گوش دادن، مشاهده، سوال پرسیدن، پاسخ به سوالات، مطالعه در مورد موضوع	۳	۳	

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه**ارزشیابی	بودجه بندی سوالات	
									تعداد سوال	نمره
		۷- عوارض دیورس دیابت را نام برده، تظاهرات بالینی، درمان، پیشگیری و تدابیر پرستاری آنها را شرح دهد. ۸- پای دیابتی را تعریف کرده و اصول مراقبت از پا را برشمارد.								
۴	اختلالات تیروئید و پاراتیروئید	۱- پرکاری و کم کاری تیروئید را از نظر علل، تظاهرات بالینی، درمان و مراقبت پرستاری با یکدیگر مقایسه کند. ۲- برای بیماری که تحت عمل تیروئیدکتومی قرار می گیرد، با استفاده از چارچوب فرایند پرستاری، یک برنامه مراقبت پرستاری تدوین نماید. ۳- پرکاری و کم کاری پاراتیروئید را از نظر علل، تظاهرات بالینی، درمان و مراقبت پرستاری با یکدیگر مقایسه کند.	شناختی	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ Case presentation نمایش فیلم	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، ماژیک و وایت برد کیت خونگیری	۱۲۰ دقیقه	گوش دادن، مشاهده، سوال پرسیدن، پاسخ به سوالات، مطالعه در مورد موضوع	پرسش و پاسخ حین تدریس، آزمون پایان ترم	۳	۳
5	اختلالات غدد آدرنال	پس از تکمیل این جلسه، دانشجو موارد زیر را بحث کرده و توصیف خواهد کرد: ساختار و عملکرد و اهمیت غدد آدرنال تنظیم تولید و تشریح هورمونهای تولیدی از غدد آدرنال پاتوفیزیولوژی، تشخیص و مدیریت نارسایی آدرنال (بیماری آدیسون) همچنین پس از تکمیل این جلسه، موارد زیر از دانشجو انتظار می رود: مقایسه بیماری آدیسون و سندرم کوشینگ را از نظر علل، تظاهرات بالینی، درمان و مراقبت پرستاری توضیح مراقبت پرستاری از بیماران مبتلا به نارسایی آدرنال	شناختی عاطفی	پرسش و پاسخ Case presentation نمایش فیلم کارگروهی	ویدئو پروژکتور، اسلاید وایت برد و ماژیک چسب کاغذ مداد رنگی	۱۲۰	گوش دادن، مشاهده، سوال پرسیدن، پاسخ به سوالات، مطالعه در مورد موضوع	ارزشیابی اثربخشی با رویکرد کتبی و شفاهی	۲	۲

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه**ارزشیابی	بودجه بندی سوالات	
									تعداد سوال	نمره
		به کارگیری فرایند پرستاری به عنوان چارچوبی برای مراقبت از بیماران مبتلا به سندرم کوشبنگ شناسایی نیازهای آموزشی بیماران تحت درمان با کورتیکواستروئیدها								
6	اجرای استراتژی آموزشی خلاق و مشارکتی در آموزش اختلالات متابولیک/غدد اندوکرین	هریک از اعضا در گروهها باید چرایی اهمیت غده تخصصی داده شده در بدن را با لحاظ موارد زیر بحث نمایند: ۱- مرور عملکرد طبیعی غده مورد نظر شامل هورمون مترشح و عملکرد آن هورمون در بدن، ۲- توصیف کم کاری و پرکاری غده، تظاهرات بالینی، و علل شایع اختلال در عملکرد غده، ۳- بررسی و یافته های تشخیصی اختلال عملکرد غده مورد نظر، ۴- درمان اختلال عملکرد غده مور نظر ۵- فرایند پرستاری در اختلال غده مورد نظر	شناختی، عاطفی، روانی حرکتی	ارایه مشارکتی براساس روش انتخابی اعضای گروه ها	سخنرانی پرسش و پاسخ Case presentation ایفای نقش نمایش فیلم، انیمیشن و .... (براساس نوآوری و خلاقیت از سوی دانشجویان)	۱۲۰ دقیقه در ۵ گروه ۷ نفره (هر گروه ۱۵ دقیقه)	ارایه مشارکتی براساس روش انتخابی اعضای گروه ها	ارزشیابی اثربخشی با رویکرد کتبی (فرم ارزشیابی) و شفاهی	-	۵۰ درصد نمره کل

نحوه ارزشیابی دانشجو:

حضور فعال در کلاس و ارائه تکلیف کارگروهی: ۲۵٪؛ امتحان میان ترم ۲۵٪، امتحان پایان ترم: ۵۰٪ (توضیح: ارایه تکلیف بصورت مشارکتی به همراه Case Presentation می باشد. در صورت عدم ارائه، ۱۰۰ درصد نمره مربوط به امتحان کتبی پایان ترم خواهد بود).

فهرست منابع:

1. Smeltzer SC, Bare BG, Hinkle JL, Cheever KH. Brunner and Suddarth's Textbook of Medical-surgical Nursing. 12 th edition. Lippincott Williams & Wilkins, 2018.

2. American diabetes association. Standards of medical care in diabetes—2018

۴. برونر و سودارث. پرستاری داخلی و جراحی، پرستاری غدد، کبد، مجاری صفراوی و دیابت. ترجمه احمدعلی اسدی نوقابی و ناهید دهقان نیری. انتشارات سالمی،

تهران: ۱۳۹۲.

۵. اسدی نوقابی احمدعلی. درسنامه جامع پرستاری. تهران: انتشارات اندیشه رفیع، ۱۳۸۴.

۶. فیپس لانگ، وودز کاسمیر. پرستاری داخلی جراحی، بیماری های غدد درون ریز. ترجمه مسعود دباغ، حمید نام آور و لادن مقدم. تهران، انتشارات چهر: ۱۳۹۱.

۷. برونر و سودارث. پرستاری داخلی جراحی، پرستاری دیابت. ترجمه مروت گیوی. تهران، انتشارات بشری: ۱۳۹۳.

۸. لاکمن سورنسن. پرستاری داخلی و جراحی پرستاری بیماری های غدد متابولیسم. ترجمه محمدرضا بختیاری. تهران، انتشارات بشری: ۱۳۹۰.